

vertatur a peccatis. « Et decretus est in escam vultu-
rum¹ : » aëriarum potestatum, quæ mortibus peccato-
rum pascuntur. « Sicut dux in prima acie decidet. » Audax
est, et non fert tribulationes. « Qua elevavit manus con-
tra Deum. » An « quia » elevavit? « Et cucurrit contra
» eum contumeliose² : » adversaria faciendo quam præ-
cipit. « In crassa cervice scuti sui : » præsumens de pro-
tectione sua. « Quia operuit faciem ejus in adipe suo³. »
Per adipem, id est, per exaltationem superbiæ suæ abs-
condit a se Deum. « Et fecit capistrum super femora : »
ut libidinibus suis colligaretur, quo vinculo duceretur ad
mortem. « Quæ enim illi paraverunt, alii auferunt⁴ : »
ipsum etiam regnum terrenum, vel quamcumque spem
temporalem, quam cum toto mundo justii accipient. « Et
» non ditabitur, nec permanebit substantia ejus⁵ : » impii
scilicet. « Non immittet super terram umbram : » id est,
non viret. « Sed extirpem ejus arefaciet ventus : » ten-
tatio. « Præcisio ejus ante horam corrumpetur : » prius-
quam sperat. « Decidat tanquam flos olivæ⁶. » Decidat a
pace, vel quia meliora hos sequuntur, quemadmodum
florem fructus. « Testimonium enim impii, mors : » sig-
num. « Et ignis comburet domus eorum qui munera ac-
» cipiunt⁷. » Hi sunt enim impii, qui munera temporalia
præponunt justitiæ. « Concipiet et in ventre gemitus⁸. »
Ea quæ sperat, in pœnam illi proficiunt.

XVI. VERBA JOB. « Audi talia multa : » non solum
quæ vos dicitis. « Consolatores malorum omnes. » Malos
potestis consolari, quia ipsi vos imitantur, non bonos et
est vocativus. A nullo enim vestrum audiivi aliquid boni.
« Quid enim? Numquid ordo in sermonibus est spiritus? »
superbiæ. « Aut in quo molestum tibi erit? » quamvis

¹ Job. xv, 21-22. — ² Ibid. 24-25. — ³ Ibid. 26-27. — ⁴ Ibid. 28. —
⁵ Ibid. 29. — ⁶ Ibid. 30-32. — ⁷ Ibid. 33, 34. — ⁸ Ibid. 35.

non ames quod dicas. « Et ego secundum vos loquor : »
quomodo digni estis. « Si subjecta esset anima vestra pro
» mea¹. » Si vos pateremini quod ego, loquerer sermo-
nibus, non factis : ita nihil est loqui quod non facitis.
« Si enim loquar, non dolebo vulnere². » Ostendistis vos
neque in loquendo, neque in tacendo prudentes esse.
Nam sapientes et cum loquuntur, in consolationibus con-
dolescunt; vel in confessione sua loquentes, dolent vul-
nus suum; vel cum tacent, prudenter tacent. « Nunc
» autem lassavit me, et fecit stultum, et putrem³ : » ut
non contra vos loquar, Deus fregit superbiam; ut stultus
factus sapiens fiam. « Apprehendisti me, et in testimo-
» nium factus sum⁴. » Convicisti me de peccatis meis,
et adversum me ego sum testis. « Et surrexit super me
» mendacium meum : » cum mihi justus videbar. « Con-
» tra faciem meam respondi⁵. » Hinc est, « Statuam te
» ante faciem tuam⁶. Iracundia usus dejecit me⁷. » Be-
nedixit, « Usus iracundia; non enim eam patitur; » dejecit
autem tanquam superbium. « Fremuit super me denti-
» bus. » Objurgavit me; ut dentes, pro verbis intelli-
gantur. « Sagittæ piratarum ejus super me deciderunt. »
Aërias potestates, quibus utitur Deus, et eis permittit ut
aut exerceantur boni, aut puniantur mali. Piratæ autem,
quia in hoc mari navigantibus insidiantur. « Acie oculo-
» rum irruit. » Non dissimulavit a peccatis meis, tanquam
innuit ut puniret. Ipse enim tanquam lumen est, puni-
toribus ostendens puniendos. Ruina mihi fuit aspectio
ejus. Aut ita : Fecit ut viderem peccatum meum; ante
enim non sic mihi ad sensum perductum fuit. « Acriter
percussit me in gentibus, et simul concurrerunt in me⁸. »
Deo enim percutiente, illi concurrerunt angeli Satanæ.

¹ Job. xvi, 2-4. — ² Ibid. 7. — ³ Ibid. 8. — ⁴ Ibid. 9. — ⁵ Ibid. 10.
— ⁶ Psal. xlix, 21. — ⁷ Job. xvi, 10. — ⁸ Ibid. 11.

» In pace cum essem, discerpsit me¹. » Ab ipsa pace aut a memetipso discerpsit, ut ab adversariis et sibi adversantibus dilacerarer. « Et tenens comam meam divisit : » per peccata mea me adversum me divisit. « Statuit me » sicut signum : » in quem jacularentur, ut solet signum poni jaculantibus, quo jacula dirigant. « Circumdederunt » me lanceis, emittentes in renes meos, non pepercunt² : » propter desideria carnalia, quæ sibi impacta dicit, per malas persuasiones ab angelis malis. « Effuderunt in terra fel meum : » ut terrena bona zelarer in iis, qui his abundant. « Dejecerunt me prostratione magna : » ne carnalem prostrationem intelligeremus. « Cilicium » assuerunt corio meo : » peccata interiora, quibus reminiscitur se fuisse in bonis. « Et super palpebras meas » umbra mortis. » Volo videre, et impedit me consuetudo carnalis. « Terra ne operiat super sanguinem carnis » meæ³ : » id est, ne si immunda fuerit oratio mea optando terrena, accedat cumulus terræ super vinculum mortalitatis meæ; quod significavit nomine sanguinis; id est, ne cupiditate terrena majoribus calamitatibus voluntarii peccati operiar, quod est illud naturale peccatum de conditione mortali. « Nec sit locutus clamori meo⁴. » Intercludatur meritum orationis meæ. « Et nunc ecce in » in cœlis est testis meus⁵. » De Domino videtur dicere, quia nondum in terram descenderat. « Et conscius meus » in excelsis : » propter participationem mortalitatis. « Didicetur cum Domino⁶. » Veniat Dominus, ut cum eo vir judicetur, tanquam Joannes cum Christo. In quorum dijudicatione intelligitur, quid distet inter hominem perfectum, et Deum hominem factum. « Sicut filius hominis » ad proximum suum; » Dominus homine suscepto, ad

¹ Job. xvi, 13. — ² Ibid. 14. — ³ Ibid. 18-19. — ⁴ Ibid. — ⁵ Ibid. 20. — ⁶ Ibid. 22.

eum qui inciderat in latrones¹. « Anni enim dinumerati » venerunt mihi² : » quod mihi per Christum subveniatur plenitudine temporum³. « Et viam per quam non revertar, ingrediar⁴ : » viam renuntiandi sæculo.

XVII. « Defeci agitatus spiritu. » Ordo, Defeci spiritu, laboribus concussus. « Oro ut sepeliar, et non contingit » mihi⁵ : » ut absorbeat a mortali a vita. Ingemiscimus enim gravati, in quo nolumus spoliari, sed supervestiri⁶; id est, mutemur potius quam moriamur. Quod utique, quamvis hoc homo cupiat, non contingit. Debet enim mortem condemnatione peccati. « Preces adhibeo cum labore, » et quid feci : » non nihil feci impetrans. « Furati sunt ex » terni bona mea⁷. » Ipsam immortalitatem, qua spoliatur, significat, qui semivivus a latronibus est relictus⁸. » Quis » est iste⁹? » qui mihi subventurus est, Dominum significans. Sed ideo dicit, « Quis est, » quia inter homines futurus erat, ut vix ab eis discernereetur. « Ad manum meam ligetur : » vinculo charitatis, ut custodiat me, et ducat quo vult. « Quia cor eorum abscondisti a prudentia¹⁰. » Qui eum non cognoverunt abscondisti. « Propter hoc non exalta » bis eos. » Quia humiles non fuerunt, ideo cæcati sunt, et non potuerunt humilitate Christi exaltari. « Parti annuntientur mala¹¹. » Quod cæcitas ex parte in Israël facta est, sive quia eis mala videbantur¹², quæ Christus annuntiabat, ut dicerent : « Seducit turbas¹³ : » sive per Prophetas quæ annuntiata sunt de cæcitate Israël, non utique toti, sed parti acciderunt. « Et oculi super filios » eorum tabuerunt¹⁴ : » admiratione miraculorum, quibus dictum est : « Si ego in Beelzebub ejicio dæmonia,

¹ Luc. x, 30. — ² Job. xvi, 23. — ³ Gal. iv, 4. — ⁴ Job. xvi, 23. — ⁵ Id. xvii, 1. — ⁶ 2 Cor. v, 4. — ⁷ Job. xvii, 2. — ⁸ Luc. x, 30. — ⁹ Job. xvii, 3. — ¹⁰ Ibid. 4. — ¹¹ Ibid. 5. — ¹² Rom. xi, 25. — ¹³ Joan. vii, 12. — ¹⁴ Job. xvii, 5.

» filii vestri in quo ejiciunt¹? Posuisti autem me in lo-
 » quelam nationibus²: » hominem quem redemisti, id
 est, Ecclesiam de qua loquerentur nationes, sive quæ
 loqueretur nationibus: « Et in risum illis deveni: » aut
 nationibus, cum ei detraherent; aut Judæis, qui loque-
 bantur nationibus. « Obscurati sunt ob iram oculi mei³. »
 Obscurati sunt oculi Ecclesiæ, id est, Apostoli cum intel-
 lecti non sunt ab iis, qui hac pœna erant puniendi. « Et
 » expugnatus sum valde ab omnibus. » Tam Judæi enim
 quam gentes expugnaverunt Ecclesiam. « Et mirati sunt
 » super hoc veraces⁴: » vel quare potestas data sit im-
 piis in Ecclesia, vel quare ab impiis Evangelium agnatum
 non sit. « Justus autem super inimicum consurgat: » qui
 temporaliter cadit persecutionibus, ut postea infidelibus
 dominetur. « Et purus manibus sumat audaciam⁵: » spei
 audaciam, ut confiteatur Christum et in persecutione.
 « Non enim invenit in vos veritatem⁶. » Omnibus enim
 tam Judæis quam aliis gratia necessaria est. « Et con-
 » vulsæ sunt compages cordis mei⁷: » ut non celem pec-
 cata mea. » Noctem in diem posuerunt⁸: » impii. Unde
 est: « Væ illis qui dicunt quod bonum est malum, et
 » malum bonum; qui ponunt tenebras lucem, et lucem
 » tenebras⁹. Si sustinero, inferi domus mea erunt: »
 pertulero peccata mea, ut non confitear. « Interitum
 » appellavi patrem meum¹⁰. » Non ero filius vitæ. Appel-
 lavit autem Deus. « Matrem meam et sororem tabem. »
 Ex eo quod inseparabiliter hæreant, tanquam cognati.
 « Quæ est enim mihi jam spes¹¹? » subauditur, Si sus-
 tinero. « Aut bona mea videbo: » quibus seductus con-
 verti noluit, et sustinuit peccatorem?

¹ Matth. xii, 27. — ² Job. xvii, 6. — ³ Ibid. 7. — ⁴ Ibid. 8. — ⁵ Ibid. 9.
 — ⁶ Ibid. 10. — ⁷ Ibid. 11. — ⁸ Ibid. 12. — ⁹ Isaï. v, 20. — ¹⁰ Job. xvii,
 13, 14. — ¹¹ Ibid. 15.

XVIII. VERBA BALDAD SAUCHITIS. « Et lumen impiorum
 » extinguetur. » Noli ergo mirari, si et tuum tanquam impii
 lumen extinctum est. « Lux ejus fuerunt tenebræ in
 » domo¹: » claritas domus ejus; id est, aut diabolus aut
 Antichristus. « Et lucerna super eum extinguetur: » exi-
 guum et terrenum lumen. « Accipiant infimi substantiam
 » ejus. » Quæ habere ille voluit, habeant humiles. « Im-
 » missus est enim pes ejus in laqueum. » Ipse enim captus
 est, Dominum persequendo. « Confortavit super eum
 » sitiens: » ut vincant eum esurientes et sitientes justitiam.
 « Absconditus est super terram funiculus ejus: » quo
 capiatur, hoc est, ea quæ illi quasi conceduntur. « Et
 » captio ejus in semita, » qua transit. « Per circuitum
 » perdant eum dolores: » undique. « Et multi circa pedes
 » ejus veniant in angustia famis²: » multi, qui eum se-
 quuntur, vel qui ei obsequuntur. « Comedantur rami
 » pedum eju: » doctrinarum ejus, id est, qua it. « Rumpatur
 » de habitaculo ejus sanitas: » tranquillitas hujus vitæ.
 « Et teneat eum necessitas causæ regalis³: » opportunitas
 punitionis ejus, quæ valebit ad gloriam Dei, propter quod
 modo illi permittitur cupiditas sua. Causam regalem dicit.
 quia se Christum jactabit. « Habitet in tabernaculo ejus
 » in nocte ejus⁴. » Necessitas causæ regalis cruciet consci-
 entiam ejus; appetitio tyrannidis: « in nocte, » in suppli-
 cio cæcitatibus ejus, quando damnatur. « Aspergentur spe-
 » ciosa ejus sulphure: » quibus placebat, igne foetido
 concrementur. « Et de sursum irruet messio ejus: » a
 Deo. « Et non sit nomen ejus in facie platearum ubi erat⁵: »
 tollatur de memoria populi. « Et non sit cognoscibilis in
 » populo suo. » Ad tantam dejectionem veniat, ut a suis
 non agnoscat. « Nec resalvetur sub cœlo domus ejus⁶. »

¹ Job. xviii, 5, 6. — ² Ibid. 7-12. — ³ Ibid. 14. — ⁴ Ibid. 15. — ⁵ Ibid.
 16. — ⁶ Ibid. 19.

Aliqui enim resalvabuntur. « Sed in populo ejus vivat » alteri¹. » Aliis subjugetur populus ejus.

VERBA JOB. « Et destruitis me verbis. » Infirmatis me, qui me consolari debuistis. « Scitote tantum, quia Deus fecit » mihi sic²: » apud quem possum de peccato convinci, non apud homines. « Et vallum suum circa me circumdedit³: » Fossa circa muros est: quo coactus sum ad confessionem. « Ecce rideo opprobria, et non loquor⁴. » Utilitatem dicit confessionis: quia si vellet ridere peccatum suum, et non illud proloqui, clamaret, et non exaudiretur. « In vultu » meo tenebras posuit⁵. » Illuminationem vultus mei abstulit a me: quod contingit aversis. « Et abstulit coronam » de capite meo⁶: » dignitatem spiritalem, quam dat sapientia. « Et dirupit me undique, et abiit⁷. » Omnia tenebam, et abstulit illa a me: adversus illud quod acceperat virtutem continendi omnia. « Et arbitratus est me tan- » quam inimicum⁸. » Sic me judicavit, quasi ei nocerem, si ei par essem. « Et circumdederunt tabernaculum meum: » cor et conscientiam. « Fratres mei recesserunt⁹: » in spe correctionis, quia fratres sunt: quamvis primo correctionem meam aspernati sint; et eos secuti qui sibi aliena, hoc est, perniciose suaderent. « Et amici mei immiseri- » cordes facti sunt: » in malis spiritualibus, qui non condolent proximis suis, sed potius eos irrident; quos non irriderent in malis carnalibus constitutos. « Et scientes » nomen meum obliti sunt me: non me cognoscentes, quod mutatus sum. « Vicini domus, et ancillæ meæ¹⁰: » eum quibus secreta communicabam; adulescentes, qui recedunt ab eo qui confitetur Deo: ipsi enim dicuntur ancillari. « Servum meum vocavi, et non respondit¹¹: » aut

¹ Job. xviii, 20. — ² Id. xix, 2, 3. — ³ Ibid. 6. — ⁴ Ibid. 7. — ⁵ Ibid. 8. — ⁶ Ibid. 9. — ⁷ Ibid. 10. — ⁸ Ibid. 11. — ⁹ Ibid. 12, 13. — ¹⁰ Ibid. 14, 15. — ¹¹ Ibid. 16.

corpus, aut eos qui ei ad mala serviebant. « Os meum » deprecabatur, et rogabam uxorem meam: » tanquam dicens, « Quare tristis es anima mea, et quare conturbas » me¹? » id est, cupiens ut ei consentiat. « Invocavi blan- » diens filios uteri mei: quos genuerat, persuadens eis spem sæculi. « Et quos dilexeram, consurrexerunt in me: » in illa vita. « In cute computruerunt carnes meæ². » Amore eorum, quæ forinsecus sentiuntur, computruerunt interiora mea. Nam utique leve est, si ad litteram accipiamus, tanquam scabiem habuerit. « Et ossa mea in dentibus » meis sunt. » Firmitas et fortitudo mea in verbis est, non in factis. « Miseremini mei, miseremini mei, o amici³. » Angelos videtur postulare, ut pro eo deprecetur, aut certe sanctos ut pro pœnitente orent. « Manus enim Do- » mini est, quæ tetigit me. » Manu Domini se tactum dicit, ut doleret vulnus suum quod sine sensu ei fuit. « Quare » me persequimini, sicut et Dominus⁴? » detestamini et horretis sicut Dominus; vel objurgatis, cum jam confitear. « De carnibus meis non satiamini. » Non gaudetis, si carnaliter vivam. « Stylo ferreo et plumbo⁵: » ut quemad modum cedit plumbum stylo ferreo, sic cedant sermonibus meis corda hominum. « Aut in testimonium in petris sculpantur: » ut illi ea discant, qui firmi sunt ad evangelizandum. « Scio » enim quia æternus est, qui me resoluturus est⁶: » quia potest me reparare. « Quorum ego mihi conscius sum: » quia merui illa. Quæ oculus meus vidit et non alius⁷. » Hoc est; « Nemo scit quid agatur in homine, nisi spiri- » tus qui in ipso est⁸. Et omnia mihi consummata sunt » in sinu: » in interioribus ubi nemo videt, in conscientia. « Quod si et dixeritis: Quid dicemus contra eum⁹? »

¹ Psal. iv, 12. — ² Job. xix, 17, 19 et 20. — ³ Ibid. 21. — ⁴ Ibid. 22. — ⁵ Ibid. 24. — ⁶ Ibid. 25. — ⁷ Ibid. 27. — ⁸ I Cor. i, 11. — ⁹ Job. xix, 27, 28.

Secundum quod dictum est etiam spiritalibus; « Intendens » te ipsum, ne et tu tenteris¹. Et radicem sermonis invenimus in eo: » ut de ipsius eum convincamus. « Ira » enim super iniquos veniet². » Qui se extollunt super peccatores, et putant se tales esse non posse, ipsos dicit iniquos.

VERBA SOPHAR MINÆI. « Non enim intelligitis magis » quam ego. » Ad alios se convertit, qui cum eo Job consolabantur. « Eruditionem confusionis meæ audiam³. » Oblique vult, ut Job audiat eruditionem confusionis suæ; tunc enim potest etiam spiritum sapientiæ consequi. Hæc autem locutio solemnis est, cum dicimus: Bonum est mihi ut caveam, nam male mihi erit; cum volumus ut alius caveat. « Numquid hæc nosti a sæculis⁴? » Ex quo sunt sæcula, scis hæc. Et hæc putat, quod Job ignoret tanquam impius. « Oculus videbit, et non adjiciet. » Non enim videbitur. « Filios ejus disperdat impius⁵: » sive imitatores ejus, sive seductos ab eo. « Et manus ejus succendatur » doloribus: » operibus ejus crucientur. « Ossa ejus impleta » sunt juventute ejus. Superbit de firmitate sua. « Abscondet eam sub lingua sua⁶. » Non illam demonstrabit tanquam dolosus, ut tacite illa utatur. « Parcet ei, et non » relinquet eam⁷. » Amans eam, et nolens ea carere, non eam persequetur: aut parcet ei Dominus, et hæc impunitate non eam relinquet. « Et tenebit eam in medio gutture » suo: » tanquam quod eum delectat. « Et non poterit » subvenire sibi. » Non ideo se liberabit. « Fel aspidis in » ventre ejus⁸: » in interioribus, in occultis habens nocendi malitiam. « Divitiæ inique congregatæ evomentur: » cum tormento interiorum et pressura cordis. « De domo » ejus protrahet eum Angelus⁹. » Quandocumque mani-

¹ Gal. vi, 1. — ² Job. xix, 29. — ³ Id. xx, 2, 3. — ⁴ Ibid. 4. — ⁵ Ibid. 9, 10. — ⁶ Ibid. 11, 12. — ⁷ Ibid. 13. — ⁸ Ibid. 14. — ⁹ Ibid. 15.

festabuntur occulta ejus per tribulationes. « Et furore draconum fulgebit¹: » ut ille qui primo occultus fuit, tribulationibus proditus, furore draconum fulgeat jam palam. « Interficiat illum lingua colubri. Seducat eum diabolus. » « Et non videat mulctram pecorum²: » fructus ovium; id est, justitiæ opera non faciat, ut se inde intelligat posse redimi. « Neque pabula mellis et butyri: » opera bona cum charitate et hilaritate cordis, et largitate præbentis. Butyrum enim lac pingue est. « In vanum et frustra laboravit³: » quia non intelligit hæc de his operanda, quæ ad misericordiam pertinent. « Unde et Dominus butyrum et mel dicitur manducare⁴, quia hæc illi in humilibus ejus præbentur. « Quæ egerunt ut durum quid: » quod mandi non potest, nec glutiri. Durum nescio quid est, puto, iniquitas, vel superbia. « In desiderio suo non salvabitur: » quia iniqua desideravit. « Non erunt reliquiæ » de cibis ejus. » Transierunt cupiditates ejus. « Cum putaverit se repletum esse, coarctabitur⁵. » Non tam satietyas est de plenitudine cupiditatum, quam pressura. « Si quomodo impleat ventrem suum⁶. » Talis necessitas ei veniet, ut dubitet utrum impleat ventrem suum; cum utique ista ideo quærantur, ut pellatur necessitas. Hoc autem dixit, quia tanto plus cupit, quanto plus habuerit. « Et emittet super eum furorem iracundiæ: » quia non vidit facere opera bona. « Vulneret eum sagitta ærea: » perpetua. « Pertranseat corpus ejus jaculum⁷. » Penetret eum tentatio, ut et de his quæ sperat, et de his quæ relinquit, vulneretur, tanquam a pectore per tergum trajectus. « Fulgura in tabernaculis ejus: » terrores repentini in cogitationibus ejus. « Lædat advena domum ejus⁸: » Diabolus qui adventitius est ad tentandum; siquidem ha-

¹ Job. xx, 16. — ² Ibid. 17. — ³ Ibid. 18. — ⁴ Isaï. vii, 15. — ⁵ Job. 21, 22. — ⁶ Ibid. 23. — ⁷ Ibid. 24, 25. — ⁸ Ibid. 26.

beat homo etiam proprias tentationes. « Et detegat cœlum » iniquitates ejus : » cœleste judicium. « Et possessio bonorum ejus ab episcopo¹. » Hæc illi largietur Deus.

XXI. VERBA JOB. « Et non sit mihi a vobis hæc consolatio² : » qua putatis bonis temporalibus gaudendum; cum communia sint piis et impiis : et si quando quis iniquus esset, hinc in eum vindicari : cum Job dicat usque ad sepulcrum permanere bona ista impiis, et non in eos per ea vindicari. « Quid enim? numquid humana est castigatio mea³? » A Deo est mihi castigatio. Itaque et ipse potest consolari, non vos. « Aut quare non irascar? » Nolite ergo me ita consolari : nam impiorum utique felicitatem video. « Respicit ad me, et admiramini⁴ : » tanquam inania dicentem, « Si enim recorder, perturbor⁵. » Indignitates humanæ vitæ, rediens ad affectum præteritum ab isto, in quo nunc est, confitetur. « Et tenentur carnes meæ doloribus : » carnaliter doleo. « Quare impii vivunt⁶? » Quærit ab eis causam, quia dicebant hic in impios vindicari. « Et permanent, sicut vetustate, oves eorum⁷ : » quomodo possunt vetustate perseverare : non enim semper erunt. « Erant autem in manibus eorum bona. » Non tulit eis bona ipsa, cum hæc dicerent. « Imo vero, impiorum lucerna extinguetur⁸ : » claritas temporalis, etiamsi non sicut isti intelligebant. « Deficiant filii ejus bona ejus : » bona quæ eis persuasit, temporalia scilicet, aut Antichristi, aut diaboli. « Videant oculi ejus necem suam⁹. » Significat et hanc prosperitatem ignorari ab his, qui hæc gaudent : in futuro autem ad sensum etiam impiorum perducetur. « Quia nulla voluntas ejus in domo sua post eum¹⁰ : » quia in conscientia sua Do-

¹ Job. xx, 27 et 29. — ² Id. xxi, 2. — ³ Ibid. 4. — ⁴ Ibid. 5. — ⁵ Ibid. 6. — ⁶ Ibid. 7. — ⁷ Ibid. 11. — ⁸ Ibid. 16, 17. — ⁹ Ibid. 19, 20. — ¹⁰ Ibid. 21.

minum non consecuti sunt in tribulationibus. « Licet » numerus mensium ejus dimidiatus sit : » quamvis præsentem coluerit Deum, tamen quia non et futura speravit, quod est plenus mensium numerus. « Ipse enim homicidia » judicat¹. » Quia impii cum persuaserint impietatem per dilectionem carnalium impietatum, futuro sæculo utique occidunt. Non tamen talia homicidia judicant homines, sed solus Deus. « Hic morietur in robore simplicitatis » suæ². » Videtur exequi occulta homicidia, commemorans largum unum, et alium avarum, quia homines abundantes, et largi putantur et boni. « Intestina ejus plena » sunt adipe : » habet lætitiā. « Et medulla eorum diffunditur³ : » intestinorum ; quia non tenet intra se bona sua, sed impendit illa vel in se, vel in aliis. « Itaque scio » vos audacter mihi insistere. » Non enim considerate dicitis. « Quia dicitis : Ubi est domus principis⁴? » vel impiorum vel superbi ; quia putabam hic eis offerri bona, cum plerique etiam pleni his vitam finierint per ea puniendi. « Et ubi est velamen in tabernaculis impiorum? » honor. « Interrogate eos qui transeunt per viam⁵ : » qui non delectantur via, sed transeunt per eam. « Et signa » eorum non ignorabitis : » vel impiorum quæ dant transeuntes, dicentes quid ei futurum sit ; vel a quibus cognoscantur impii. « Quis annuntiabit coram eo viam ejus⁶? » Coram impio viam suam nemo, nisi Dominus annuntiat fiducialiter, quia ipse ei respondet. Et tamen « Et ipse Dominus in sepulcrum deductus est⁷. » Ita merces pietatis non hic speranda est. « Et super acervum vigilavit. » Ante enim ipse resurrexit, quam acervus resurgeret resurgentium. « Dulces fuerunt ei lapides torrentis⁸ : » quos sæculum non subvertit, id est, Discipulos suos. « Et post eum omnis

¹ Job. xxi, 22. — ² Ibid. 23. — ³ Ibid. 24. — ⁴ Ibid. 27, 28. — ⁵ Ibid. 29. — ⁶ Ibid. 31. — ⁷ Ibid. 32. — ⁸ Ibid. 33.

» homo requiritur, et ante eum innumerabiles. » Aut « Post » eum omnis homo, » id est, unus homo : « Et ante eum innumerabiles, » qui nunc in numero hominum deputati sunt. Aut post eum turba credentium, et ante eum Patriarchæ et Prophetæ. « Quomodo ergo consolamini me inaniter¹? præsentia bona vel mala suadentes.

XXII. VERBA ELIPHAZ THEMANITIS. « Nonne Dominus est » qui docet sensum et scientiam²? » Quasi dixerit Job, non eum recte judicare : cum utique reprehendi Deus non possit, nisi per intelligentiam, qua superior est, siquidem ab ipso detur homini. « Et veniet tecum in iudicium³? » ut compareris ei. « Lumen tuum in tenebras conversum » est : » dignitas. « Et dormientem te aqua operuit⁴ : » securum inundatio tribulationis. « An per nebulam dijudicat? » quasi per nebulam videre non possit. « Nubes » latibulum ejus, et non videbitur. » Latent eum quæ in terra sunt. « Et ambitum cœli percurrit : » figuram, non et terram. « Ergo-ne semitam sæculi custodis? » Quasi Job putarit a Deo res humanas non curari. « Quia » capti sunt immaturi⁵ : » secundum se immaturi. Putabant enim se in perpetuum permansuros. Aut certe antequam pervenirent ad sapientiam : sed quia hoc audierant, non quia ista sentiebant isti amici Job. « Et cogitatio » impii longe est ab eo, et implet domos eorum bonis⁶. » Est longe ab eo cogitatio impii, quia non sic facit sicut sperat impius; id est, aut quia placet ei impietas, aut non videt eam. « Videntes justiores erunt⁷ : » intelligentes; quamvis isti non intellexerint, putantes quia hic redditur impiis. « Et inculpabilis subsannabit eos : » impios. « Esto » durus, si sustinueris patiens : » hoc est, dura. « Procul facies iniquitatem a tabernaculo tuo⁸ : » conversationem vel

¹ Job. xxi, 34. — ² Id. xxii, 2. — ³ Ibid. 4. — ⁴ Ibid. 11. — ⁵ Ibid. 13-16. — ⁶ Ibid. 18. — ⁷ Ibid. 19. — ⁸ Ibid. 21 et 23.

vitam tuam, quamvis hæc isti carnaliter dicant. « Et potens illud super aggerem in petram : » adversus id quod dixit : « Flumen decurrens fundamenta eorum. » Quia humiliavit semetipsum : » ipsum lumen. « Et » dices : Elatus est in superbiam : » adversus superbos. « Erue innocentem, et salvaberis munditia manuum tuarum¹. » Noli deficere in bonis operibus, quia curat Deus humana.

XXIII. VERBA JOB. « Et quidem scio, quia de manu mea » est increpatio : » de peccatis meis. « Et manus mea gravis » facta est super gemitum meum. » Ideo me percussisti, ut doleam. « Et venire usque ad solum ejus². » Ut sim tam sanctus, ut perveniam ad eorum numerum, qui sedes ejus sunt. Tunc enim possum dicere vera, et audire : unde et cœli dicuntur sancti. « Et cognoscam causationes, » quas loquetur mihi : » redditiones causarum, quibus se omnia juste judicare demonstrat. « Et sentiam, quæ » annuntiat mihi : » jam proximus ei. « An in multa virtute dijudicabitur mecum³? » ut per potentiam resistat mihi : nequaquam. « Tamen in terrore non abutatur » me : » propter peccata mea, pro quibus timeo modo, cum sum in terrore, non abutatur me. « Cæterum cum » ad eum venero : » in illa libertate, qua ego annumerabor solio ejus, omnia amabo, et non mihi resistet virtus ejus; quamvis modo possit me abuti, utpote peccatore : id est, faciat de me quod vult, etiam cum pœna mea, juste tamen. « Veritas enim et increpatio est ab eo : » id est, non injuste increpat. « Educit in finem iudicium » meum⁴. » Etiam modo corripit, postea manifestabit. « Nam si primus ambulavero, postea non ero⁵. » Non arroganter sperem, non infideliter desperem : hoc est,

¹ Job. xxii, 24, 26, 29 et 30. — ² Id. xxiii, 2, 3. — ³ Ibid. 5, 6. — ⁴ Ibid. 7. — ⁵ Ibid. 8.